

la tribuna

El vot comunal dels residents (i II)

La desigualtat és, a més a més, antieconòmica

MANUEL M. PUJADAS

Semblaria que un pecat original que ens duria ineluctablement a la desigualtat seria el de tota societat conformada majoritàriament per immigrants. Immigrants més o menys estables, però immigrants tanmateix, amb tot el que comporta de provisionalitat social, d'instabilitat, de mobilitat, de desarrelament, d'absència d'ascensors socials i d'escassa interrelació social i cultural per raó de les procedències, que en seria la conseqüència inevitable. Diria fins i tot, que cert racisme difós i latent empelta la societat andorrana el que comporta i alhora deriva de fet en certa *guetització* social: espanyols amb espanyols, portuguesos amb portuguesos, filipins amb filipins, francesos amb francesos... andorrans amb andorrans. És la conseqüència de la massa freqüent referència *als de fora*.

I si ens referim a l'ocupació, l'atur ha anat assolint unes xifres rellevants tot i que encobert i en la pràctica alleugerit pel retorn dels immigrants als seus països d'origen; sense aquesta vàlvula d'escapament, la crisi econòmica i social andorrana seria molt més

**CERT RACISME LATENT
EMPELTA LA SOCIETAT
ANDORRANA EL QUE DERIVA
EN 'GUETITZACIÓ' SOCIAL**

patent i assoliria graus de notable rellevància i possiblement de tensió social. I semblantment podríem dir dels nivells de renda i d'ocupació temporal i precària d'aquells que mantenen el lloc de treball, en especial en gran part del sector privat de l'activitat econòmica.

3. Desitjaria que tot el que he anat exposant fins aquí sobre l'entorn andorrà de la qüestió, fos entès metodològicament com una hipòtesi de treball i, com a tal, desproveïda de pessimisme i de certesa ontològica. Es tracta de partir de la realitat sobre la qual

anar trobant solucions esglaonades que basteixin processos irreversibles de creixement amb cohesió social assolint millors i majors nivells de satisfacció individual de tots i cadascun de nosaltres amb la comunitat en la qual vivim i, per tant, d'identificació amb les institucions socials i polítiques que conformen el nostre Principat.

L'objectiu és doble. D'una banda, animar-nos a analitzar amb rigor si la hipòtesi exposada es verifica: l'enquesta qualitativa, no solament estadística, seria l'instrument aconsellable per arribar a conclusions creïbles i eficients. I, d'altra banda, suggerir alguna mesura política general orientada a la major i millor qualitat de vida de la ciutadania no andorrana que viu i treballa a Andorra basada en la cohesió, la satisfacció i la identificació en els termes apuntats.

Penso que la generalització del vot comunal seria la principal d'entre les diverses mesures que caldria anar adoptant.

4. Si recordem el que proclama

l'article 6 de la Constitució:

"1. Totes les persones són iguals davant la llei. Ningú no pot ésser discriminat per raó de naixement, raça, sexe, origen, religió, opinió, o qualsevol altra condició personal o social.

2. Els poders públics han de crear les condicions per tal que la igualtat i la llibertat dels individus siguin reals i efectives."

I el comparem amb el que prescriu l'article 24:

"Tots els andorrans majors d'edat, en ple ús dels seus drets, gaudeixen del dret de sufragi."

Comprovem que el dret de vot no és un dret universal reconegut per a tots els ciutadans perquè gran part dels ciutadans que viuen i treballen a Andorra no tenen la nacionalitat andorrana i per tant no disposen del dret de sufragi.

No intento reobrir el vell i a parer meu mal resolt debat de fons sobre el termini de temps necessari per a l'adquisició de nacionalitat andorrana. Només pretenc posar sobre la taula la necessitat d'avançar en el camí que els po-

ders públics compleixin progressivament, el mandat constitucional de crear les condicions per tal que la igualtat sigui real i efectiva –com exigeix el citat article 6.2 de la Constitució– per tot aquell ciutadà que s'arrela al país, i no solament per als andorrans. Es tracta que es reconegui a tots els estrangers de residència efectiva d'almenys tres anys el dret de votar en els comicis comunals, precisament per tot el que he dit com a hipòtesi sobre la desigualtat polí-

**QUE ES RECONEGUI ALS
ESTRANGERS DE RESIDÈNCIA
D'ALMENYS 3 ANYS EL DRET
DE VOTAR A LES COMUNALS**

tica, social i econòmica. D'aquesta manera, es faria un pas important per reduir la desigualtat entre els ciutadans andorrans i els ciutadans estrangers arrelats al país. I no solament es reduiria

efectivament aquest tipus de desigualtat, sinó sobretot la percepció generalitzada de desigualtat que es dona entre els residents estrangers que tot i el seu arrelament es troben i a més se senten marginats de l'acció política. El vot comunal generalitzat esdevindria un pas rellevant en ordre a la identificació de gran part de la població resident al Principat amb una institució tan pròpia,

**AQUESTA MESURA SERIA UN
MECANISME D'ASCENS
SOCIAL I UN INSTRUMENT
DE COHESIÓ SOCIAL**

propera i decisiva com són els comuns, i per extensió com un pas progressiu, cert i tangible en relació amb la resta d'institucions.

No tinc dubtes que aquesta mesura produiria satisfacció individual de gran part de la població, seria un mecanisme d'ascens social i un instrument de cohesió social i institucional generador de redistribució econòmica a partir de l'àmbit polític i social i, finalment, seria un estri més per al creixement econòmic que ha de posar fi a la persistent i creixent crisi econòmica, social i de valors que patim de fa massa temps.

Per aquests motius l'afirmació del senyor Martí tot i ser positiva és encara insuficient perquè, parafrasejant la seva afirmació, un país com el nostre no pot continuar tenint ciutadans amb més drets que d'altres a nivell polític, començant per l'àmbit comunal, i així anar progressant substancialment també des d'aquest angle en el camí de la igualtat i per tant del creixement i de la resolució de la crisi.

Aquesta és la meva hipòtesi de treball, que exposo per si contribueix a la formació d'un estat d'opinió favorable a la lluita contra la desigualtat que, a més a més, és antieconòmica com ens recorden aquells il·lustres economistes.